

"Gəldim bu dünyaya bir payız çağı"

Novruz ərəfəsində dünyasını dəyişən keçmiş iş yoldaşımız Zeynal Vəfanın xatirəsinə

Redaksiyamızın əməkdaşlarının çoxunun yazı masası üstündə bir kitab var. Bu, şair-publisist Zeynal Vəfanın "Dedimmi, demədimmi" kitabıdır. Bir neçə il əvvəl yaş və səhhəti ilə bağlı öz xahişi ilə işdən çıxıb gedəndə bağışlamışdı hamımıza.

Ancaq uzun illər iş yoldaşımız olan həmkarımızı yada salan təkcə bu deyil. O qədər xatirələr var ki...

Söz vaxtına çəkər. Elə bayram günlərində kollektiv bir yerə toplaşanda, təbriklər səslənəndə son söz Zeynal Vəfanın olardı. Xahiş edərdik ki, bir şeir desin. O da öz şeirlərindən birini söyləyərdi. Bəlkə buna görə də Zeynal müəllimin ana, dost haqqında şeirlərini əzbərdən bilməyənimiz yoxdur. Bəzən də iş otağının yanından keçən həmkarlarından kimisə çağırıb yeni şeirini ona oxuyardı, rəy soruşardı. Şeirin dinləyicisi də öz otağındakı iş yoldaşlarına danışardı ki, bəs, deməsinizmi, Zeynal müəllim təzə möhtəşəm bir şeir yazıb. Bu minvalla bütün redaksiya Zeynal Vəfa şeirlərinin ilk oxucusuna çevrilirdi. Bunlardan biri də "Bayraq" şeiridir:

*Qara bulud görsəm bayrağım üstə,
Sanma qəlbim susar, sönnəm bir anda.
O yad buludları parçalamaqçün
Dəli bir rüzgara dönnəm bir anda...*

*Bayrağım mayakdır, mənə bir gəmi,
Onsuz dənizlərdə aza bilərəm.
Ona kəc baxanın gözlərini mən,
Nifrət xəncərimlə qaza bilərəm.*

Zeynal Vəfa qəlbi daim dolu olan qəlb sahibi idi. Bunu şeirlərində, publisist məqalələrində daha aydın görmək olurdu. Həyatda isə az danışan idi. Amma danışanda duzlu-məzəli söhbətindən doymaq olmazdı. O qədər sadə, o qədər təvazökar idi ki... Qərribə zarafatları vardı. Özü isə bəzən zarafatı da həqiqət kimi qəbul edəcək qədər sadələvh olurdu.

Şair ürayinin kövrəkliyi hətta ictimai mövzularda yazdıqlarında da özünü aydın

göstərirdi. Zeynal Vəfa yurdumuzun gözəlliklərini, xalqımızın qəhrəmanlıq tarixini sevə-sevə qələmə alırdı. O cümlədən Qarabağı böyük məhəbbətlə vəsf edirdi. Həssas şair qəlbi ilə, incə qələm sahibi intuisiyası ilə hələ neçə il qabaq qələbəmizə inam izhar edirdi. Ona görə odlulu yazırdı ki, özü boyda qızılğüldür Qarabağım, onu gec-tez dərəsiyik:

*Qürbətdəki muzeylərə
Az göndərin
Qarabağlı xalıları,
Biz onları Zəfər günü
İgidlərin keçdikləri
Yollar üstə sərəcəyik.
Özümüzü Qarabağa
Ədədilik əkməyincə,
Hilaldağın zirvəsində
Qartal kimi səkməyincə,
Xankəndinin, Zəngəzurun,
Xocalının nəfəsini
Açgözlüklə içimizə çəkməyincə,
Bu vuruşdan dönnən deyil
Ordum mənim.*

Yaxud ictimai mövzuda yazdığı şeirlərdən birində ailələrin parçalanmasından bəhs edirdi. Haray qoparırdı ki, amandır, ailələr bölünməsin, parçalanmasın. Çünki:

*Kiçik ailələrin bölümlərindən
Başlar böyük xalqın böyük bölümü.*

Ailə demişkən, çox ailəcanlı insan idi. 60, ya 65 illik yubileyində onu təbrik etmək üçün redaksiyanın bir geniş otağına toplaşmışdıq. Yubiley iclasından çox səmimi söhbət oldu bu. Onda Zeynal müəllim ömürnaməsini azacıq vərəqləyərək söylədi ki, aman-zaman bir oğlu var və övladının tək olması onu əvvəllər həmişə kədərləndirmiş. Ancaq Azərin (Xalq artisti Azər Zeynalov) qeyri-adi istedad sahibi olduğu üzə çıxanda təskinlik tapıb. Öz-özünə deyib ki, Tanrı bilən məsləhət imiş.

Bir gün isə səhər tezdən iş gələndə Zeynal müəllimin redaksiyanın dəhlizində dilxor halda o baş-bu başa gəzdirdiyini gördük. Söylədi ki, dördüncü oğul nəvəsi dünyaya gəlib. Demə, o, istəyirmiş ki, ailəsində qız uşağı da olsun... Öz sözlərini xatırlatdıq Zeynal müəllimə: "Tanrının məsləhətidir".

Ömür-gün yoldaşının Zeynal Vəfadan xeyli əvvəl dünyadan köç etməsi də bir tələ qisməti idi və şair bu əbədi ayrılığı çox ağır yaşadı:

*Hicramın nəştəri ilə
Ürəyimi dəlirəm.
Ruhunu göndər, mənə
Qarşılısın, gəlirəm.*

Yaxud:

*Sənsizliyə dözməyə
Məndə qalmayıb səbir,
Yanımda yol gözləyir,
Qazılmamış bir qəbir.*

"Gəldim bu dünyaya bir payız çağı" - deyirdi Zeynal Vəfa. Payızda dünyaya gəlmişdi, baharda isə onu tərk etdi. Amma nə yaxşı ki, yurdumuzun əsl baharını gördü. Torpaqlarımızın işğaldan azad olunduğunu gördü. Böyük məhəbbətlə vəsf etdiyi üçrəngli bayrağımızın Şuşada, Xankəndidə dalğalandığını gördü.

**Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"**